

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Casus LIII. De filiis expositis, & illegitimis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

CASUS LIII.

De Filiis expositis, & illegitimis.

Marcōlpha ex damnato coitu cum Brusco gravida, & jam partui proxima clam ex suo Oppido abiens in alium se confert locum, ut partus tutius deliteat, sed antequam eò perveniat, in via prolem enititur, quam pannis involutam locat propè viam, ibique eam relinquens domum revertitur, proles verò recens nata, & exposita à pertranseunte quodam Auriga reperta ad proximum Hospitale defertur educanda, quæ postea educata, & pubertatem adepta, Religionem ingredi Statuit.

QUÆR. I. Quale peccatum sit exponere infantes, & an liceat illegitimum exponere ad crimen occultandum, & infamiam evitandam?

QUÆR. II. A quo alenda sit proles exposita, & an Brusco pater teneatur Hospitali refundere sumptus in educatione prolis factos?

QUÆR. III. An irregularitas ex defectu natalium tollatur per Professionem Religiosam, aut per solum Religionis ingressum, & an illegitimus occultus sit irregularis, & quis cum eo dispensare possit?

303 **A**D 1. Q. R. Expositionem infantium, cum à parentibus sustentari, & educari possunt, juxta communem DD. graviter esse peccaminosam, idque sive expositio fiat, ut infans pereat, sive ut ab aliis alatur, & educetur. Ratio primæ partis est; quia quantum in ipsis est, sic exponentes exposi-

tos necare videntur, *Can. Pasce 21. dist. 86. can. fin. dist. 87. l. necare 4. ff. de agnosc. & alend. Liber. & l. fin. C. h. rit. & hinc sic exponentes tanquam homicidæ puniuntur pœna capitis juxta cirt. l. necare, & Const. crim. Carol. V. art. 132. fin. ut notat Bartol. cum aliis in cirt. l. necere.*

Tt 2

Ratio

Ratio posterioris partis patet tum ex cirt. textibus, ubi expositio etiam tali modo facta ab utroque Jure gravissimè generaliter prohibetur; tum ex *Novell. 153.* ubi expositio infantium universaliter vocatur *crimen à sensu humano alienum, & quod ne ab ullis quidem Barbaris admitti credibile est.* Et ratio ulterior est, quia dum parentes exponentes prolem, alimentis eam destituunt, ignorantes, à quo antequam moriatur, assumatur, & sustentetur, eam mortis periculo exponunt, sicque & ipsi, quantum in se est, illam necare videntur.

Si tamen parentes ob paupertatem, & inopiam suam prolem sustentare non possent, & idcirco prolem exponerent in loco pio, aut alio, in quo commodè sustentari posset, eos à culpa immunes pronuntiant *Barbos. de Offic. Episc. alleg. 51. Gonzal. in c. un. h. tit. n. 10. fin. Azor p. 2. l. 2. c. 26. q. 2. Wiestn. hinc n. 1. & alii;* Verùm vix casus accidere potest, inquit *Laym. l. 3. tr. 3. c. 14.* ut propter inopiam parentum liceat prolem exponere, quia inter homines, qui proli ex misericordia opitulaturi sperantur, aliqui semper reperiendi erunt, qui proli alimoniam sint suppeditaturi.

An autem liceat prolem exponere ad crimen occultandum, & infamiam declinandam, affirmant

multi, eò quòd ad gravem infamiam evitandam liceat quandoque non tantùm prolis, sed propriam etiam vitam periculo exponere, ut colligitur ex *l. isti 8. §. 2. ff. quod met. caus.* Negant alii, ajuntque licere quidem etiam propriam vitam quandoque periculo exponere ad infamiam vitandam, quando fama injustè ab alio invaditur, vel auferitur; non verò quando fama justè læditur, prout fit in tali casu, ubi fama matris illicitè imprægnatæ à nemine injustè læditur. Accedit, quòd aliàs pro famæ, & honoris defensione liceret prolem propriis manibus interimere, cum non referat juxta cirt. *Novell. 153. & l. necare,* sive proles manu violenta, sive fame, & alimentorum subtractione pereat. Sed

Præplacet hinc sententia affirmativa sub ea limitatione, sub qua eam tuentur *Molina D. 103. & alii,* videlicet licitum esse, prolem exponere, quando ex una parte infamia, aliàque mala alià vià commodè impediri non possunt; ex alia parte debita cautela adhibetur, ne proles exposita frigore, fame, aliòve modo moriatur; quia tunc morale periculum, ne proles exposita pereat, sublatum, nullumque est; consultum tamen est, prout notat *Laym. l. c.* ut tunc proles priùs baptizetur, apposita ei scheda de Baptismo testante, Illud porrò hinc notandum est, Patrem filium exponentem, vel in ejus expositionem consentientem,

tem; aut eandem ratam habentem, privari ita patriâ potestate, ut eum pater repetere nequeat, & filius sui juris efficiatur, juxta *C. un. h. tit. & l. Januarius 3. ac l. fin. C. h. tit.* sed in iis tantum, quæ filio exposito sunt onerosa, & odiosa, non verò in favorabilibus, scilicet quoad dotem, alimenta, &c. ut notant Barbof. l. c. Gratian. *discept. for. c. 267.* Engl. n. 4. König. Wiestn. n. 4. Schmalzgr. n. 13. & alii. Unde

pauperum, ut colligitur ex *Can. aurian 70. caus. 12. q. 2.* Si verò reditus Ecclesiæ non sufficient, alendi sunt à Communitate loci, in quo inventi, & baptizati sunt, ut cum aliis notant Abb. in *c. un. h. tit. & Barbof. c. un. n. 4. & 5.* Unde

Ad 2. Membrum Q. An Brus-
cus pater teneatur Hospitali re-
fundere expensas in alimenta, &
educationem factas? R. Si Brus-
cives sit, teneri restituere Hospi-
tali, præsertim si hoc pauper sit,
expensas in alenda ea prole factas,
quatenus sine periculo suæ famæ
potest. Ita ex communi Molina
l. c. Ratio est; quia bona Hospi-
tali sunt in usus, & subsidium
pauperum destinata, & relicta a
Fundatoribus, quorum præsumpta
voluntas est, ut si ex justa causa
bona aliqua Hospitalis eo modo
infumerentur in filium alicujus di-
vitis, teneatur parens ea compen-
sare in usus, & subsidium aliorum
pauperum, utpote obligatus ad
alimenta suo filio etiam illegitimo
subministranda, & in defectum
patris mater tenetur, siquidem
dives sit, & possit; quæ proin, si
dives esset, in defectum patris te-
neretur etiam ad refundendas Ho-
spitali dicto modo factas expen-
sas.

Quòd si tamen Hospitale ex
sui institutione haberet reditus
ad infantes expositos indiscrimi-
natim

T t 3

natim

304 Ad 2. Q. R. Filios expositos
etiam illegitimos per se à patre
alendos esse, ut tenet communis
DD. & patet ex *l. si quis 5. ff. de
agnoscend. liber. & l. penult. & fin. C.
de alend. liber. & ex ipso naturæ
jure.* Nec obstat, quòd infans
per expositionem à patria pote-
state liberetur per juris disposi-
tionem; nam id duntaxat intelli-
gitur quoad odiosa, & onerosa;
non autem quoad favorabilia, qua-
le est jus alimentorum, ut supra
dictum est.

Quod si pater expositum filium
alere nequeat, nec alius privatus
illius curam suscipiat, alimenta
subministranda sunt ab Hospitali-
bus, aliisve piis locis erectis ad
hujusmodi pietatis officia; quia
ea censetur esse mens, & volun-
tas Fundatorum: His verò defi-
cientibus, ex Ecclesiæ reditibus
sustentandi sunt ita expositi, tan-
quam ex Patrimonio Christi, &

natim alendos, essetque valde dives, præsumptio esset, ut ait Laym. l. c. fundatum esse pro omnibus expositis ob justam causam, absque compensationis obligatione,

Illud hinc notandum venit apud citt. DD. ex *Noval. 115. c. 3.* quod quicunque hujusmodi infantes expositos assumunt, & educant, id juris acquirant, quod eis, (excluso Fitco, parentibus, & consanguineis tanquam indignis,) ab intestato succedant, si absque descendentibus decedant relictis post se bonis temporalibus.

306 Ad 3. Q. Suppono hinc ex *cap. ut filii 1. & seqq. h. tit. & C. inter dilectos 11. de excess. Prælat.* Omnes illegitimè natos repellit ab Ordinibus suscipiendis, Beneficiis, & Dignitatibus. Unde quæritur hinc, an hæc illegitimos irregularitas ita tollatur per Professionem Religiosam, vel etiam per solum Religionis ingressum, ut absque alia dispensatione possint ejusmodi illegitimi promoveri ad Ordines, Beneficia, aliasque Dignitates? Ad quod

R. 1. Per Professionem Religiosam tolli hanc irregularitatem ex defectu Natalium ortam, ut omnes illegitimi, etiam spurii promoveri possint absque alia Dispensatione ad omnes ordines, non item per solum ingressum in Religionem,

seu Novitiatum. Prior pars patet ex *C. ut filii 1. h. tit. & Can. Presbyterorum 1. dist. 56. & ex communi DD.* apud Dianam *part. 5. tr. 2. R. 65.* Posterior pars est contra *Rodriq. tom. 1. Regul. q. 13. n. 4.* existimantem prædictam irregularitatem tolli etiam per ingressum in Religionem probationis causâ, eò quod in favorabilibus Clericorum, & Monachorum nomine (de quibus sermo est in c. ut filii citt.) veniant etiam Novitii, & etiam ille dicatur ingressus Religionem, qui Novitiatum est ingressus, atque adeo eodem gaudeat favore Novitius, quo gaudet, qui Religionem proficitur. Sed contrarium omnino tenendum est cum *Suarezio de Censur. D. 50. c. 2. n. 12. & 14. Sylvest. V. illegitimus n. 8. Tolet. l. 1. c. 68. Diana l. c. Emm. Sà V. irregularitas. Sanch. l. 5. moral. c. 5.* aliisque communiter affirmantibus solum Professionem Religiosam vim habere tollendi hanc irregularitatem, eaque sola vota, per quæ quis verè, ac propriè Religiosus efficitur, qualia sunt etiam vota, licet duntaxat simplicia, quæ in Societate Jesu post biennium Novitiatûs emittuntur, ut patet ex *Bulla Gregor. XIII. quæ incipit: Ascendente.* Ratio cur vis tollendi hanc irregularitatem tribuatur soli Professioni Religiosæ & votis efficientibus Religiosum, non autem ingressui in Novitiatum, desumitur ex *citt. can. Presbyterorum 1. & C. ut filii citt. ubi Presbyterorum filii,*

fili, (qui verè spurii sunt, eò quòd inter eorum parentes ob alterius votum solemne Matrimonium consistere non potuerit,) removentur à sacris Altaris ministeriis, nisi in Canonibus Religiosè probati, fuerint conversati, & nisi sicut Monachi, ut expressè ponitur. in *C. ut filii* citt. quod propriè fit per emissionem votorum substantialium, per quæ quis verè Religiosus efficitur; non verò per solum Religionis ingressum probationis causâ, & licèt Religiosorum nomine etiã Novitii alibi in favorabilibus veniant; hîc tamen juxta communem hoc nomine venire nequeunt; tum quia cùm legitimatio ad Ordines fiat ad rem quamdam stabilem, & perpetuam, non expediebat quemquam ad Ordines admitti; donec stabilem, & perpetuum Religionis statum assumeret; tum quia aliàs multæ fraudes fieri possent, si Novitius illegitimus per susceptionem Ordinis legitimaretur, & ante Professionem pro libitu suo ex Novitiatu, & Religione egredi posset.

R. 2. Per Professionem Religiosam non tolli hanc irregularitatem, ut filii illegitimi habiles reddantur ad Prælaturas, ut patet ex citt. *C. ut filii* 1. junct. *Gloss. V. prælationem h. tit.* De Beneficiis tamen inferioribus controversatur inter DD. negat Suarez de *Censur. D. 50. S. 5. n. 15.* eò quòd in citt. *C. ut filii*, sola susceptio SS. Ordinum illegitimis Professis permittatur; atque adeò

à Beneficiis obtinendis repellantur. Alii cum Abb. in citt. *c. 1. n. 6. Navar. l. 1. Conf. 3. n. 2. & seqq. Fagn. in citt. c. 1. n. 20. Pirhing. hîc n. 7. Wiestn. n. 14.* meliùs distinguunt inter Beneficia curata, & alia curam animarum annexam non habentia; & de primis concedunt, ea esse illegitimis interdîcta; negant autem de secundis, eò quòd in *C. fin. h. tit.* hujusmodi illegitimi à solis Prælaturis, personatibus, & Beneficiis Curatis removeantur, quod ipsa praxis confirmat, teste Schmalzgr. hîc. n. 9.

Ad alterum Q. membrum, an hæc irregularitas incuratur ab illegitimo occulto, & quis possit cum eo dispensare?

R. cum Navar. in *man. 6. 27. Laym. l. 1. tr. 5. c. 5. Suarez de censur. l. c. 5. n. 5. Bonac. Tolet. Sylvest. & communi aliorum contra Alphon. de Castro l. 2. de leg. pæn. c. ult. conc. 5.* illegitimum quantumvis occultum, & in foro externo pro legitimo reputatum, in foro tamen interno verè irregularem esse, solùmque summum Pontificem cum eo probabiliùs dispensare posse, secluso Privilegio Apostolico. Prior pars elucet ex eo, quòd ubi Jus non distinguit, nec nos distinguere debeamus; citt. autem supra textus nullam inter illegitimum occultum, & publicum faciunt distinctionem, nec alia est specialis ratio pro uno, quam pro altero. Posterior pars est contra non nullos cum Diana *p. 3. tr. 1. Miscell. R.*

21, &

21. & Avila *part. 7. D. 3. dub. 7.* putantes, posse in hoc etiam Episcopum dispensare ad Ordines etiam sacros, & Beneficia curata ex facultate sibi à Trident. concessa, *Sess. 24. c. 6. de reform.* ubi facultatem indulget Episcopis dispensandi in omnibus irregularitatibus provenientibus ex delicto occulto, præterquam ex homicidio voluntario, & iis, quæ deducta sunt ad forum contentiosum: atqui irregularitas ex defectu natalium orta provenit ex delicto occulto parentum. Ergo. Verum.

Tenenda est communis opposita cum citt. DD. quia hæc irregularitas proximè, ac formaliter non est ex delicto, sed ex morali macula & nota ipsius personæ; irregularitas autem ex delicto occulto illa duntaxat censetur, ut nota citt. Suarez, quæ orta est ex delicto proprio ipsius irregularis, & non ex alieno, qualis est, quæ ex defectu natalium oritur: imò potest contingere, ut etiam sine ulla culpa parentum contrahatur hæc irre-

gularitas, ut notat Coninck. *tom. 2. D. 18. dub. 14.* ut si proles suscepta sit ex personis in amentia copulatis.

Ad Ordines tamen minores & Beneficia simplicia, saltem quæ Ordinem sacrum annexum non habent, vel actu requirunt, dispensare potest Episcopus, ut patet ex *c. is qui 1. h. tit. in 6.*

Porrò illegitimus dispensatus simpliciter ad Ordines, intelligitur solum ad minores dispensatus, juxta Gloss. in cap. *litteras V. ordinari de fil. Presb.* Suarez de *conf. D. 41. S. 3.* Sanch. *l. 8. D. 1. n. 26.* Azor. *l. 6. c. 3. q. 6.* Item dispensatus ad Ordines non est dispensatus ad Beneficia, quia sunt separabilia, & dispensatio est strictè intelligenda, & dispensatus ad Beneficium de unico, & simplici intelligitur. Barbosa. *allegat. 45. n. 5.* Panormit. in citt. *C. litteras.* Sayr. *l. 6.*

Theaur. *c. 10.* aliique supra relati.

